

Mapa 10. ○ *Pulmonaria obscura* Dumort. ● *Pulmonaria officinalis* L. ⊙ spoločný výskyt oboch taxónov

neprezimujú, čepeľ vajcovitá alebo srdcovitá, na báze zaokrúhlená alebo až takmer srdcovitá, krátko, úzko klinovito po stopke zbiehavá, na vrchole dlho končistá, $\pm 16 \times 8$ cm veľká, tmavozelená, zriedkavo s nepravidelnými bleдозelenými škvrkami. Byľové listy sediace, podlhovasto vajcovité alebo podlhovasto kopijovité, na báze zaokrúhlené, na vrchole krátko ostro končisté. Listy na hmat \pm drsné, na líci riedko dlho štetinaté (štetiny až 0,17 cm dlhé) a husto krátko kotvičkato chlpaté (kotvičkovité chlpy až 0,05 cm dlhé) s vtrúsenými žliazkatými chlpmi, na rube o niečo svetlejšie zelené, s podobným odením, len rozdiel medzi štetinami a kotvičkovitými chlpmi je menší, žliazkatých chlporov je viac. Kvety vo vrcholových riedkych dvojjávkoch. Kalich lievikovitý, riedko dlho štetinatý, žliazkatý a \pm husto ostňovitý, zuby kalicha trojuholníkovité, končisté, v čase dozrievania plodu sa zväčšujú. Koruna lievikovitá, 5-laločná, laloky zaokrúhlené, rúrka koruny pod prsteňom chlporov holá, spočiatku modrá, neskôr červenkastá. Tvrdky do 4 mm veľké, čierne, lesklé, riedko chlpkaté.

Chromozóm y: $2n = 14$, okr. 3, Gombasek, pri vchode do jaskyne; ďalších 6 analýz zo Slovenského raja, Nízkych Tatier a Pienín (Murín et Májovský in Májovský et al. Acta Fac. Rerum Nat. Univ. Comenianae, Bot. 26: 32, 1978).

Nomenklatorická poznámka. Linné v Sp. Pl. ed. 1, p. 135, 1753 nie celkom presvedčivo oddelil populácie bez škvrnitých listov, ako var. *Pulmonaria non maculoso folio*, odvolávajú sa na starších autorov Clusia a Bauhina. Toto oddelenie však podľa jeho reformy je celkom nesprávne, preto Dumortier (Bull. Soc. Roy Bot. Belgique 4, p. 341, 1865) právom oddelil tieto populácie ako nový druh. Veľa autorov si myslelo, že morfológické rozdiely sú veľmi malé, len „poddruhové“, a preto sa taxón priradovoval v príslušnej hodnote ku *P. officinalis*. Populácie s listami bez